

Nemalé části peněz z EU se zmocnila prapodivná chobotnice. Třeba na penzionky typu Osvětimany, říká ministr Dvořák

- CZ24 News | 20. listopadu 2023

ČESKO: Smysluplné využití peněz z evropských fondů, dosavadní hospodaření s prostředky z Evropské unie či český euroskepticismus. To jsou první témata rozhovoru s ministrem pro evropské záležitosti Martinem Dvořákem (STAN), který byl hostem podcastu PoliTalk.

Vy rád říkáte, že za těch devatenáct let, co je ČR součástí Evropské unie, jsme z fondů EU získali jeden bilion čistého. Kde je to podle vás vidět?

Nemám říkat Osvětimany, že ne? (narážka na bývalého vedoucího hradní kanceláře Vratislava Mynáře, který čelí obvinění ze zneužití téměř šestimilionové dotace při přestavbě penzionu v Osvětimanech – peníze letos v dubnu jeho firma vrátila, pozn. red.)

Řekněte, co chcete...

Když jsem začal tímhle nehezským příběhem, tak si samozřejmě uvědomuji, že za těch dvacet let se řada peněz dala právě na ty penzionky a golfové hřiště. Zkrátka se toho zmocnila nějaká prapodivná chobotnice, která nemalou část peněz rozdělila kamarádům. Na druhou stranu z toho bilionu se postavila spousta strašně užitečných věcí – dálnic, železnic, zastávek.

Dokázal byste odhadnout, jaký podíl z toho jednoho bilionu získaného z EU se využil smysluplně?

To je hrozně těžké říct. Já bych nechtěl, aby to bylo půl na půl.

Kdo je za to zodpovědný? Nejvyšší kontrolní úřad? Ministerstva, která dotace poskytovala a měla je kontrolovat?

Kdo je za to zodpovědný? Já jsem byl osm let primátorem (v Hradci Králové, pozn. red.) a už začínaly ty první fondy, z PHARE a podobně. A mně najednou zazvonil telefon a říká mi: „Pane primátore, vy tady máte podaný projekt na výměnu oken v základních školách? My bychom vám to dokázali zajistit, kdyby...“ Bylo tehdy třeba za 300 milionů. Samozřejmě jsem to odmítl.

Pokusy odklonit si malý potůček peněz toho velkého toku budou vždycky.

Martin Dvořák, ministr pro evropské záležitosti

Ohlásil jste to policii?

Bylo to tvrzení proti tvrzení. Já jsem ohlásil jiný případ, kdy jsem takhle seděl proti člověku, který mi nabídnul úplatek. Samozřejmě to skončilo ve slepé uličce. Ale chtěl jsem tím popsat dilema, kterému čelili lidé, kteří prostě s těmi penězi měli nakládat. Prostě buďto se zachovám jako lump, ale budu mít okna, anebo se zachovám čestně a do školy potáhne.

Aktuálně máme z tzv. Národního plánu obnovy EU čerpat 228 miliard korun. Má jít o restart ekonomik evropských zemí po covidu a dalších krizích. Na jaké období to je?

Je to do roku 2026, což je svým způsobem docela krátká doba. Ale na druhou stranu má tohle datum jednu velkou přednost. Přesahuje volební období současné vlády.

Kdo dohlíží právě na to, aby šlo o smysluplné projekty a aby to nedopadlo tak, jak jste zmínil s těmi předchozími fondy?

No, dohlíží na to v tuhle chvíli garant, což je ministerstvo průmyslu a obchodu.

A obáváte se toho, že to nebude využito smysluplně? Nebo myslíte, že už máme mechanismy nastavené lépe?

Pokusy odklonit si malý potůček peněz toho velkého toku budou vždycky. Ale na druhou stranu věřím tomu, že pan ministr Síkela si je dobře vědom, do čeho jde a že se bude snažit to maximálním způsobem pohlídat.

Češi jsou mistři světa v euroskepticismu, špatně jim prodáváme dobrou zkušenost s EU

Pojďme k vaší prioritě zlepšit pozitivní obraz EU v Česku. Jak to chcete udělat?

Je to spíš taková nejsrozumitelnější priorita. Ale postupně zjišťuji, že je to hodně těžký úkol. Teď jsem viděl průzkum, podle kterého si čím dál víc Čechů myslí, že bychom měli být jakýmsi Švýcarskem. Já ale myslím, že bychom měli být součástí celku. Je to opravdu trochu boj s větrným mlýnem. Jednak Češi jsou mistři světa ve skepticismu a jednak se tady ten euroskepticismus dlouhodobě pěstoval.

A nekopíruje to spíše zkušenosti s Evropskou unií?

Já si myslím, že je to spíš tím, že špatně prodáváme tu dobrou zkušenost. Já prostě nemám špatnou zkušenost s Evropskou unií, naopak. Musí se o tom mluvit. Příští rok budeme připomínat dvacáté výročí vstupu. Chystáme celou sérii akcí, které by to měly připomínat. Je tam ale i komplikace, protože budou zrovna evropské volby, takže jakákoli příliš intenzivní propagace nebo prezentace by mohla být vnímána jako předvolební agitace.

Co bude tedy za dva roky hlavním výsledkem vaší práce? Pokud tedy vydržíte v této funkci až do konce mandátu vlády.

Byl bych rád, kdyby se trošku ta čísla skepse vůči EU snížila a čísla spokojenosti s fungováním EU se zvedla. A pak bych samozřejmě chtěl, aby i skrze moji práci bylo Česko v Evropě vnímáno jako relevantní, seriózní partner.

Celý obshálý rozhovor s ministrem Dvořákem, který se týká mimo jiné evropské podpory Palestiny a Ukrajiny nebo evropského práva veta, zveřejníme v tomto týdnu na Novinkách a v podcastových aplikacích.

[ZDROJ](#)